

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης: 105/2020

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Ε')**

Συνεδρίαση της 08ης Ιουλίου 2020

Σύνθεση :

Προεδρεύων: Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Μέλη: Αφροδίτη Κουτούκη, Δήμητρα Κεφάλα, Αντώνιος Τατσόπουλος, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αγγελική Καστανά, Ιωάννης Χατζηνέκουρας και Ιωάννα Λεμπέση, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ιωάννα Λεμπέση, Νομική Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμ. πρωτ. οικ. 9160/15.04.2020 της Μονάδας Επιθεώρησης και Ελέγχου της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται: 1) αν η διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 100 του ν.4622/2019, βάσει της οποίας η εφαρμογή και η υλοποίηση των συστάσεων - προτάσεων που περιλαμβάνονται στις εκθέσεις επιθεώρησης και ελέγχου της ΕΑΔ είναι υποχρεωτική για τους ελεγχόμενους φορείς στους οποίους απευθύνεται, προσδίδει στις οικείες εκθέσεις χαρακτήρα εκτελεστής διοικητικής πράξης. 2) Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, αν η Αρχή μπορεί να κάνει αποδεκτά αιτήματα ελεγχόμενων φορέων ή εμπλεκόμενων υπαλλήλων ή πολιτών για επανεξέταση ή επανέλεγχο υποθέσεων για τις οποίες έχουν γνωστοποιηθεί σχετικές εκθέσεις.

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδότησε, ως εξής:

Νομοθετικό πλαίσιο

1. Στα άρθρα 81, 82, 83, 101 και 102 του Συντάγματος ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 81: «1. Την Κυβέρνηση αποτελεί το Υπουργικό Συμβούλιο που απαρτίζεται από τον Πρωθυπουργό και τους Υπουργούς.....».

Άρθρο 82: «1. Η Κυβέρνηση καθορίζει και κατευθύνει τη γενική πολιτική της Χώρας, σύμφωνα με τους ορισμούς του Συντάγματος και των νόμων.2...3...4...».

Άρθρο 83: «1. Κάθε Υπουργός ασκεί τις αρμοδιότητες που ορίζει ο νόμος.....».

Άρθρο 101: «1. Η διοίκηση του Κράτους οργανώνεται σύμφωνα με το αποκεντρωτικό σύστημα. 2...3. Τα περιφερειακά όργανα του Κράτους έχουν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα για τις υποθέσεις της περιφέρειάς τους. Τα κεντρικά όργανα του Κράτους, εκτός από ειδικές αρμοδιότητες, έχουν τη γενική κατεύθυνση, το συντονισμό και τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των περιφερειακών οργάνων, όπως νόμος ορίζει. 4 .....».

Άρθρο 102: «1. Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Υπέρ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων.....2. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια....3....4. Το Κράτος ασκεί στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης εποπτεία που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους....5.....».

2. Στα άρθρα 1 και 5 του Ν.3074/2002 «Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης. Αναβάθμιση του Σώματος Επιθεωρητών - Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης και του Συντονιστικού Οργάνου Επιθεώρησης και Ελέγχου και άλλες διατάξεις» (Α' 296) ορίζονταν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

Άρθρο 1: «1. Συνιστάται θέση Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης... 2...α...β...γ...δ. Διεξάγει ελέγχους, επανελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες στο Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ., τους Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού, τις επιχειρήσεις τους, τα κρατικά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και τις δημόσιες επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις, τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική

πράξη ή ως μέτοχος. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, καθορίζονται οι προϋποθέσεις και ο τρόπος διενέργειας του ελέγχου...».

Άρθρο 5: «1...2...3...4...5. α. Μετά το πέρας της επιθεώρησης του ελέγχου ή της έρευνας, οι Επιθεωρητές Ελεγκτές και οι Βοηθοί Επιθεωρητές Ελεγκτές υποβάλλουν στον Ειδικό Γραμματέα εμπειριστατωμένη και τεκμηριωμένη έκθεση, στην οποία εκθέτουν τις διαπιστώσεις και τα συμπεράσματα του ελέγχου και προτείνουν λύσεις ή διατυπώνουν βελτιωτικές προτάσεις... Μετά την έγκριση της η έκθεση επιθεώρησης - ελέγχου γνωστοποιείται από τον Ειδικό Γραμματέα του Σώματος στους καθ' ύλην αρμόδιους Υπουργούς, στον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και τις Υπηρεσίες που έγινε η επιθεώρηση, ο έλεγχος ή η έρευνα...6. Οι υπηρεσίες υποχρεούνται, το βραδύτερο εντός διμήνου, από τη λήψη της έκθεσης, να αναφέρουν στον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, τον Ειδικό Γραμματέα και τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης τις ενέργειες στις οποίες προέβησαν, προς συμμόρφωση με την έκθεση επιθεώρησης ή ελέγχου. Το αρμόδιο ή εποπτεύον Υπουργείο έχει την ευθύνη υλοποίησης των προτάσεων που περιέχονται στην έκθεση επιθεώρησης ή ελέγχου. Οι αρχές και τα όργανα των αρμόδιων Υπουργείων ή άλλων φορέων του δημόσιου τομέα, που είναι αποδέκτες των εκθέσεων, εφόσον από την επιθεώρηση ή τον έλεγχο προκύπτει ανάγκη λήψης μέτρων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του, όπως ανάγκη παρεμβάσεων με νομοθετικές ή άλλες κανονιστικές ρυθμίσεις, υποχρεούνται να πληροφορούν εντός διμήνου από τη λήψη της έκθεσης τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και τον Ειδικό Γραμματέα του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. για τα μέτρα που έλαβαν ή προτίθενται να λάβουν. 7...».

3. Κατ' εξουσιοδότηση της ως άνω διάταξης (άρθρο 1 παρ.2δ ν.3074/2002), είχε εκδοθεί το π.δ. 77/2005 «Προϋποθέσεις και τρόπος διενέργειας του ελέγχου-Οργάνωση και λειτουργία του Γραφείου του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης» (Α' 118), με το οποίο είχαν καθοριστεί οι προϋποθέσεις και ο τρόπος διενέργειας του ελέγχου. Ειδικότερα, στην παράγραφο 5 του άρθρου 4 ορίζονταν τα εξής: «5... Μετά το πέρας της διερεύνησης συντάσσεται τεκμηριωμένη έκθεση η οποία υποβάλλεται στο Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης. Οι εκθέσεις πρέπει να περιλαμβάνουν τα κριτήρια ελέγχου που χρησιμοποιήθηκαν, διαπιστώσεις, συμπεράσματα και προτάσεις, να αναγνωρίζουν τα φαινόμενα διαφθοράς,

κακοδιοίκησης ή ανεπαρκών υπηρεσιών, να περιέχουν εποικοδομητικές προτάσεις βελτίωσης, καθώς και συγκεκριμένες προτάσεις για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εξάλειψη των φαινομένων αυτών. Οι εκθέσεις πρέπει να είναι περιεκτικές, σαφείς, κατανοητές, βασισμένες σε στοιχεία και εστιασμένες πρωτίστως, στα αποτελέσματα, αλλά και στις εσωτερικές διαδικασίες. Η επαφή με τον ελεγχόμενο φορέα επαναλαμβάνεται προκειμένου να καταδειχθεί, εάν οι προτάσεις έγιναν δεκτές και υλοποιήθηκαν αποτελεσματικά. Οι εκθέσεις ελέγχου αποτελούν διοικητικά έγγραφα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν.2690/1999 "Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις" (Α' 45), όπως ισχύει κάθε φορά και υπόκεινται στους περιορισμούς του ίδιου άρθρου. Εάν από την έκθεση διαπιστώνεται παράνομη συμπεριφορά ή άλλες παραβάσεις υπαλλήλου, λειτουργού ή οργάνου φορέων της παρ. 2α του άρθρου 1 του ν.3074/2000 (Α' 296), που επισύρουν διοικητικές ή ποινικές ευθύνες, αυτές καταγράφονται με ειδική και αιτιολογημένη πρόταση για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης, από το Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ή από τα αρμόδια όργανα φορέων αυτών. Αν τα πραγματικά περιστατικά στοιχειοθετούν αξιόποινες πράξεις, συντάσσεται πόρισμα το οποίο διαβιβάζεται, με κάθε πληροφορία και τα σχετικά έγγραφα, στον αρμόδιο Εισαγγελέα».

4. Στην παράγραφο 7 του άρθρου 14 του Ν.3345/2005 (Α' 38) οριζόταν ότι: «7. Η διαπίστωση, ύστερα από διενέργεια επιθεώρησης ή ελέγχου, από τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και τα Σώματα και τις Υπηρεσίες Επιθεώρησης και Ελέγχου της παρ. 2α του άρθρου 1 του ν.3074/2002 πειθαρχικών παραπτώματων υπαλλήλων, λειτουργών ή οργάνων των φορέων της προαναφερόμενης διάταξης δεσμεύει τα αρμόδια όργανα των φορέων αυτών για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης».

5. Στο άρθρο 6 του ν.2920/2001 (Α' 131), με τον οποίον συνεστήθη το Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (Σ.Ε.Υ.Υ.Π.) ορίζονταν τα εξής: «Ελεγκτική Διαδικασία 1...2...3...4...5...6...7...8...9. Καταγράφονται σε ειδικό κεφάλαιο της έκθεσης διαπιστώσεις του Επιθεωρητή σχετικές με πράξεις, παραλείψεις ή συμπεριφορά λειτουργού, υπαλλήλου ή μέλους διοίκησης της ελεγχόμενης υπηρεσίας που δύναται να επισύρουν διοικητικές ή ποινικές κυρώσεις. Οι διαπιστώσεις συνοδεύονται με πρόταση: α) για τη διεξαγωγή ένορκης διοικητικής εξέτασης (Ε.Δ.Ε), αν υπάρχουν σοβαρές υπόνοιες για τη διάπραξη πειθαρχικού αδικήματος, β) για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης κατά του υπαιτίου, αν υφίστανται

τουλάχιστον αποχρώσες ενδείξεις για την ευθύνη του, γ) για τη λήψη άλλων μέτρων, αν ο υπαίτιος δεν υπόκειται σε πειθαρχικό έλεγχο, δ) την αποστολή της έκθεσης στην αρμόδια εισαγγελική αρχή, αν τα πραγματικά περιστατικά στοιχειοθετούν αξιόποινες πράξεις ή αν προκύπτουν αποχρώσες ενδείξεις για τέλεση αξιόποινης πράξης. Στις παραπάνω περιπτώσεις, η έκθεση του Επιθεωρητή διαβιβάζεται από το Γενικό Επιθεωρητή στο αρμόδιο όργανο για την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου ή στον αρμόδιο εισαγγελέα..... Η άσκηση πειθαρχικής δίωξης και η ενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης αποτελούν δέσμια διοικητική ενέργεια για τα αρμόδια όργανα...».

10. Μετά το πέρας της επιθεώρησης, του ελέγχου ή της έρευνας, ο Επιθεωρητής γνωστοποιεί, εγγράφως, τις παρατηρήσεις του στην ελεγχόμενη υπηρεσία και παρέχει προθεσμία τουλάχιστον τριών (3) ημερών για τη διατύπωση τυχόν αντιθέτων απόψεων. Μετά την υποβολή των απόψεων της ελεγχόμενης υπηρεσίας ή την πάροδο της σχετικής προθεσμίας, ο Επιθεωρητής συντάσσει και υποβάλλει στο Γενικό Επιθεωρητή τεκμηριωμένη έκθεση, στην οποία αναφέρει με σαφήνεια και πληρότητα τις διαπιστώσεις και τα συμπεράσματα του ελέγχου και προτείνει λύσεις ή διατυπώνει βελτιωτικές προτάσεις. Ο Γενικός Επιθεωρητής γνωστοποιεί την έκθεση στον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας και τις υπηρεσίες που ελέγχθηκαν.....11. οι υπηρεσίες και τα διοικητικά συμβούλια των ελεγχόμενων φορέων έχουν την ευθύνη για την εφαρμογή των προτάσεων που περιέχονται στην έκθεση επιθεώρησης ή ελέγχου, υποχρεούμενες, το ταχύτερο δυνατόν από τη γνωστοποίηση σε αυτές των εκθέσεων των Επιθεωρητών, να αναφέρουν στον Γενικό Επιθεωρητή του Σώματος και στον Υπουργό Υγείας ή τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας τις ενέργειες στις οποίες προέβησαν, καθώς και τα μέτρα που έλαβαν ή προτίθενται να λάβουν. Σε περίπτωση που οι ελεγχόμενες υπηρεσίες δεν συμμορφώνονται πλήρως προς τις υποδείξεις της έκθεσης επιθεώρησης ή ελέγχου, οφείλουν να γνωστοποιούν, προς τον Υπουργό Υγείας ή τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και τον Γενικό Επιθεωρητή, μέσα σε εύλογο χρόνο, τους λόγους για τους οποίους δεν ήταν δυνατή ή σκόπιμη η υλοποίηση των προτάσεων. Η παράλειψη αυτής της υποχρέωσης συνιστά παράβαση του υπαλληλικού καθήκοντος».

6. Στο άρθρο 179 του ν.4412/2016 (Α'147) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014//25/ΕΕ» (Α'147) ορίζονταν τα εξής: «Επιθεώρηση των δημοσίων έργων 1. Για τη διαρκή

(περιοδική ή έκτακτη) επιθεώρηση των έργων που εκτελούνται από τους φορείς του δημόσιου τομέα, όπως κάθε φορά ορίζεται, συνιστάται Σώμα Επιθεωρητών Δημόσιων Έργων (Σ.Ε.Δ.Ε.) υπαγόμενο στη Γενική Γραμματεία Καταπολέμησης της Διαφθοράς του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων...8. Ο τρόπος διεξαγωγής των επιθεωρήσεων, οι υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των Επιθεωρητών Δημόσιων Έργων κατά τη διενέργεια επιθεωρήσεων, οι αντίστοιχες υποχρεώσεις των υπηρεσιών των φορέων κατασκευής των έργων, τα θέματα που σχετίζονται με την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της επιθεώρησης, οι απαραίτητοι όροι εχεμύθειας και χαρακτηρισμού του απορρήτου και γενικά κάθε θέμα, που σχετίζεται με τις βασικές και γενικές αρχές της επιθεώρησης και της αποτελεσματικότητας του ελέγχου, ρυθμίζεται με την αριθμ. ΕΔ2α/01/71/Φ.Ν.294/1986 (Β'374) απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων...9. Οι αρχές ή τα όργανα των φορέων του δημόσιου τομέα, που είναι αποδέκτες των εκθέσεων ή πορισμάτων επιθεώρησης δημόσιων έργων της ευθύνης τους, υποχρεούνται να πληροφορούν τον Υπουργό Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και το Σ.Ε.Δ.Ε. για τα μέτρα που έλαβαν ή προτίθενται να λάβουν, αν και εφόσον από την επιθεώρηση προκύπτει η ανάγκη λήψης μέτρων, για την περαιτέρω εύρυθμη πορεία παραγωγής του έργου ή για τους υπεύθυνους της παραγωγής του». Σημειώνεται ότι το Σώμα Επιθεωρητών Δημόσιων Έργων συνεστήθη αρχικώς με τις διατάξεις του άρθρου 22 του Ν.1418/1984 «Δημόσια έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων» (Α' 23) και υπαγόταν απευθείας στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

7. Κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων της παρ.8 του άρθρου 22 Ν.1418/1984, εκδόθηκε η υπ' αριθμ.ΕΔ2α/01/71/Φ.Ν.294/1986 απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ (Β' 374), με την οποία εγκρίθηκε ο «Κανονισμός για τις Επιθεωρήσεις Έργων του Δημόσιου Τομέα», ο οποίος εξακολούθησε να διέπει την ελεγκτική διαδικασία του Σ.Ε.Δ.Ε. κατά ρητή πρόβλεψη του άρθρου 169 του Ν.4412/2016. Ειδικότερα, στο άρθρο 6 του Κανονισμού και αναφορικά με την χρήση των αποτελεσμάτων της Επιθεώρησης ορίζονταν τα εξής: «1. Η έκθεση τακτικής ή έκτακτης επιθεώρησης Υπηρεσίας στέλνεται, από το Εποπτικό Συμβούλιο, στον κύριο του έργου ή στον φορέα κατασκευής. 2. Αν το Εποπτικό Συμβούλιο κρίνει αναγκαίο, ορισμένες εκθέσεις Επιθεωρήσεων μπορεί να υποβληθούν μόνο στον Υπουργό Περιβάλλοντος - Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, που ασκεί την εποπτεία στην όλη κατασκευαστική

δραστηριότητα στη χώρα προκειμένου να κρίνει για την περαιτέρω προώθηση της έκθεσης. 3. Αν, από την έκθεση επιθεώρησης, προκύπτουν ατέλειες ή παραλείψεις με άμεσες συνέπειες στο χρόνο και το κόστος των κατασκευών ή διαπιστώνονται ή υποκρύπτονται περιστατικά βλαπτικά για το συμφέρον του έργου και γενικότερα πλημμέλειες - διαφόρων βαθμών - στην παρακολούθηση, τον έλεγχο και τη διοίκηση των έργων, το Εποπτικό Συμβούλιο πληροφορεί έγκαιρα τους υπεύθυνους φορείς για τη λήψη των απαραίτητων μέτρων. Η επισήμανση παραβάσεων που κατά την κρίση του Εποπτικού Συμβουλίου επισύρουν διοικητικές ή ποινικές κυρώσεις, γίνεται σε ειδικό παράρτημα που συνοδεύει την έκθεση και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της. Το Εποπτικό Συμβούλιο αν διαπιστώνει πραγματικά περιστατικά που στοιχειοθετούν αξιόποινες πράξεις, που διώκονται αυτεπάγγελα, υποχρεούνται να στείλει την έκθεση επιθεώρησης στον αρμόδιο Εισαγγελέα».

8. Με το άρθρο 19 του ν. 2671/1998 «Ρύθμιση θεμάτων ΟΣΕ και άλλες διατάξεις» (Α'289) συστάθηκε το Σώμα Επιθεωρητών - Ελεγκτών (Σ.Ε.Ε.) Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών. Ειδικότερα, στο ως άνω άρθρο ορίζονταν, μεταξύ άλλων, τα εξής: «1.....15. α.....β..... γ. Μετά το τέλος της επιθεώρησης, του ελέγχου ή της έρευνας ο Επιθεωρητής-Ελεγκτής υποβάλλει στο Γενικό Επιθεωρητή τεκμηριωμένη έκθεση, στην οποία περιλαμβάνονται οι διαπιστώσεις, τα συμπεράσματα και οι προτάσεις για ενδεχόμενες βελτιώσεις ή απλουστεύσεις. Ο Γενικός Επιθεωρητής γνωστοποιεί το πόρισμά του στον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών και στον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και ενημερώνει τις υπηρεσίες ή τους ιδιώτες στους οποίους έγινε η επιθεώρηση, ο έλεγχος ή η έρευνα και, εφόσον διαπιστώσει παράνομη συμπεριφορά λειτουργού ή υπαλλήλου ή μέλους διοίκησης ή ιδιώτη, προτείνει την άσκηση πειθαρχικής δίωξης. δ. Οι υπηρεσίες ή οι ιδιώτες μετά την ενημέρωσή τους από τον Γενικό Επιθεωρητή, υποχρεούνται να αναφέρουν, το ταχύτερο δυνατόν, στον Γενικό Επιθεωρητή και τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών τις ενέργειες στις οποίες έχουν προβεί για την υλοποίηση των προτάσεων της έκθεσης ή και του πορίσματος. 16..... 17. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης θεσπίζεται ο Κανονισμός Λειτουργίας του Σώματος Επιθεωρητών - Ελεγκτών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και καθορίζεται κάθε άλλο συναφές θέμα για τη λειτουργία του».

9. Κατ' εξουσιοδότηση της τελευταίας ως άνω διάταξης εκδόθηκε το π.δ. 338/2002

«Κανονισμός Λειτουργίας του Σώματος Επιθεωρητών - Ελεγκτών Υπ. Μεταφορών και Επικοινωνιών» (Α' 282), στο άρθρο 7 του οποίου υπό τον τίτλο «Έκθεση - Πόρισμα» ορίζονται τα εξής: «1. Μετά την ολοκλήρωση της επιθεώρησης, του ελέγχου, ή της έρευνας υποβάλλεται από τον Επιθεωρητή - Ελεγκτή τεκμηριωμένη έκθεση στο Γενικό Επιθεωρητή, μέσω της Γραμματείας του Σ.Ε.Ε.Υ.Μ.Ε.. 2. Στην έκθεση περιλαμβάνεται η περιγραφή της υπόθεσης, η αποτύπωση της υφισταμένης κατάστασης, τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί ή έχουν χρησιμοποιηθεί, οι ενέργειες που έγιναν για την εξέταση της υπόθεσης, οι διαπιστώσεις, τα συμπεράσματα και οι ενδεχόμενες προτάσεις. Για κάθε ζήτημα που δικαιολογεί πρόταση για βελτίωση της κατάστασης υποβάλλεται μια ή περισσότερες εναλλακτικές προτάσεις. Οι προτάσεις περιλαμβάνουν συγκεκριμένες και εφικτές λύσεις, επισημαίνονται αυτές που προτείνονται να υλοποιηθούν κατά προτεραιότητα και αναλύονται οι θετικές επιπτώσεις τους στον υπό έλεγχο Οργανισμό, ή Φορέα, ή στη συγκεκριμένη Υπηρεσία. Επίσης ο Επιθεωρητής - Ελεγκτής μπορεί να προτείνει, εφ' όσον το κρίνει απαραίτητο, τη βελτίωση ή αναμόρφωση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας της Υπηρεσίας, του Οργανισμού, ή Φορέα και τη λήψη κάθε πρόσφορου μέτρου για την εύρυθμη και αποτελεσματική οργάνωση και λειτουργία της Υπηρεσίας, του Οργανισμού, ή του Φορέα, που ελέγχθηκε. 3. Αν κατά τη διάρκεια του ελέγχου, της επιθεώρησης ή της έρευνας διαπιστωθεί μη σύννομη ή αντιδεοντολογική συμπεριφορά λειτουργού, ή υπαλλήλου, ή μέλους διοίκησης, ή συμβούλου, ή άλλου προσώπου, περιλαμβανομένης της άρνησης χορήγησης στοιχείων, της απόκρυψης ή χορήγησης ανακριβών ή παραποιημένων στοιχείων, της παρακώλυσης του έργου, ή της παραπλάνησης των Επιθεωρητών - Ελεγκτών, τότε στην έκθεση του Επιθεωρητή - Ελεγκτή διατυπώνεται η πρόταση αποστολής αυτής στο αρμόδιο όργανο για την λήψη μέτρων, τα οποία μπορεί να είναι είτε η άσκηση πειθαρχικού ελέγχου, είτε η δίωξη των υπαιτίων, ή άλλα μέτρα κατάλληλα για την αποτροπή επανάληψης ανάλογης συμπεριφοράς. Η έκθεση διαβιβάζεται από το Γενικό Επιθεωρητή στο αρμόδιο όργανο για την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου ή τη λήψη άλλων μέτρων (υποπαράγραφος δ παραγράφου 8 άρθρου 19 του Ν. 2671/1998). 4...5. Μετά τη μελέτη της έκθεσης, ο Γενικός Επιθεωρητής συντάσσει πόρισμα, επισυνάπτοντας ακριβές αντίγραφο της έκθεσης του Επιθεωρητή - Ελεγκτή και το υποβάλλει στον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών, ο οποίος κατά την κρίση του γνωστοποιεί μέρος, ή το σύνολο του πορίσματος ή της έκθεσης στις

Υπηρεσίες, οργανισμούς, Φορείς, ή πρόσωπα όπου διεξήχθη η επιθεώρηση, ο έλεγχος, ή η έρευνα και σε όποιον άλλο αποδέκτη κρίνει σκόπιμο, περιλαμβανομένης και της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής. 6. Αν ο Γενικός Επιθεωρητής κρίνει, μετά την υποβολή της έκθεσης, ότι απαιτείται συμπληρωματική επιθεώρηση, έλεγχος, ή έρευνα, ή συμπλήρωση της έκθεσης, μπορεί να εκδώσει συμπληρωματική εντολή προς τον ίδιο, ή άλλο Επιθεωρητή - Ελεγκτή, ή κλιμάκιο Επιθεωρητών - Ελεγκτών. Ο Γενικός Επιθεωρητής, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, ενημερώνει παράλληλα, μέσω του πορίσματος του, ή διαβιβαστικού εγγράφου τους αποδέκτες των ενεργειών της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου, χωρίς η ενημέρωση αυτή να καθυστερεί την υλοποίηση των ληπτέων μέτρων. 7.....8. Όταν στο γνωστοποιηθέν πόρισμα του Γενικού Επιθεωρητή, ή κατά περίπτωση και στην αντίστοιχη έκθεση του Επιθεωρητή - Ελεγκτή, εμπεριέχονται προτάσεις προς υλοποίηση, οι Υπηρεσίες, Οργανισμοί, Φορείς ή πρόσωπα στους οποίους κοινοποιούνται οι προτάσεις, οφείλουν εντός συγκεκριμένων προθεσμιών, οι οποίες τίθενται από το Σ.Ε.Ε.Υ.Μ.Ε. να ενημερώσουν τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών, το Γενικό Επιθεωρητή και τις εποπτεύουσες υπηρεσίες για τις ενέργειες στις οποίες προέβησαν για την εφαρμογή των προτάσεων της έκθεσης ή την μη αποδοχή των (υποπαρ. η της παρ. 8 του άρθρου 19 του Ν.2671/1998). 9. Οι εποπτεύουσες υπηρεσίες έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης της υλοποίησης των προτάσεων που περιέχονται στις Εκθέσεις των Επιθεωρητών - Ελεγκτών και στο πόρισμα του Γενικού Επιθεωρητή του Σ.Ε.Ε.Υ.Μ.Ε.».

10. Κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης της παραγράφου 9 του άρθρου 17 του ν.1735/1987 εκδόθηκε η ΥΑ/ΔΙΣΚΠΟ/Φ.10.1/15718/11-5-1993 «Οργάνωση, στελέχωση και λειτουργία του Σώματος Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης ΣΕΛΔΔ» (Β-353), το οποίο μετεξελίχθηκε σε Σώμα Επιθεωρητών - Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (ΣΕΕΔΔ). Ειδικότερα, στο άρθρο 4 της ανωτέρω υπουργικής απόφασης, ορίζονταν, μεταξύ άλλων, τα εξής: «1. Οι ΕΛΔΔ διενεργούν έρευνες και ελέγχους στις υπηρεσίες που υπάγονται στον Τομέα δραστηριότητας στον οποίο είναι τοποθετημένοι, μετά από εντολή ανάθεσης ελεγκτικού-ερευνητικού έργου από τον Πρόεδρο της Δ.Ε. ή εντολή σύνταξης έκθεσης της παρ. 8 του άρθρου 5 του Ν.1943/91 από τους Ελεγκτές-Μέλη της Δ.Ε. Οι ΕΛΔΔ διενεργούν έρευνες καταγγελιών κατά οργάνων της Διοίκησης μετά από εντολή του Υπ. Προεδρίας της Κυβέρνησης.2.....3..... Μετά το πέρας της έρευνας ο ΕΛΔΔ συντάσσει έκθεση στην οποία περιλαμβάνεται η περιγραφή της

υπόθεσης, τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί ή έχουν χρησιμοποιηθεί από τον ΕΛΔΔ, οι ενέργειες που έγιναν για την εξέταση της υπόθεσης, οι διαπιστώσεις και οι προτάσεις αυτού. Οι προτάσεις περιλαμβάνουν συγκεκριμένες λύσεις και ανάλυση των επιπτώσεων τους στη διοίκηση και τους πολίτες. Στην έκθεση περιλαμβάνεται και η άποψη της αρμόδιας Υπηρεσίας για τις προτάσεις, εφόσον έχει διατυπωθεί». Κατά την παρ. 6 του ίδιου άρθρου. 4.....5.....6. Οι υπηρεσίες του δημόσιου τομέα υποχρεούνται το ταχύτερο δυνατό και σε κάθε περίπτωση το αργότερο εντός έξι [6] μηνών από την κοινοποίηση των εκθέσεων των Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης σ' αυτές, όπως ενημερώνουν το ΣΕΛΔΔ για την εφαρμογή των προτάσεων της έκθεσης. Αν η προθεσμία παρέλθει άπρακτη ο ΕΛΔΔ (Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης) αναφέρει την αδράνεια στην έκθεσή του. Ο αρμόδιος ΕΛΔΔ συντάσσει κάθε τρίμηνο έκθεση σχετικά με την υλοποίηση ή όχι των προτάσεών του. Οι εκθέσεις αυτές ομαδοποιημένες υποβάλλονται κάθε τρίμηνο στη Δ.Ε. από τους Συντονιστές, προκειμένου να αποφασισθούν οι περαιτέρω ενέργειες. Στην περίπτωση που υπηρεσίες δεν έχουν ενημερώσει το ΣΕΛΔΔ υποβάλλεται σχετική αναφορά στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό».

11. Στα άρθρα 82, 83, 91,100 και 119 του ν.4622/2019 (Α' 133) με το οποίο συστήθηκε, μεταξύ των άλλων, η Εθνική Αρχή Διαφάνειας, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 82: «1. Συνιστάται Ανεξάρτητη Αρχή με την επωνυμία «Εθνική Αρχή Διαφάνειας, (Ε.Α.Δ.)», στο εξής η «Αρχή», με σκοπό: α) την ενίσχυση της διαφάνειας, της ακεραιότητας και της λογοδοσίας στη δράση των κυβερνητικών οργάνων, διοικητικών αρχών, κρατικών φορέων, και δημόσιων οργανισμών και β) την πρόληψη, αποτροπή, εντοπισμό και αντιμετώπιση των φαινομένων και των πράξεων απάτης και διαφθοράς στη δράση των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων και οργανισμών. 2. Η Αρχή απολαύει λειτουργικής ανεξαρτησίας, διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και δεν υπόκειται σε έλεγχο ή εποπτεία από κυβερνητικά όργανα, κρατικούς φορείς ή άλλες Διοικητικές Αρχές. Η Αρχή υπόκειται σε κοινοβουλευτικό έλεγχο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής...3...4. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καταργούνται οι παρακάτω φορείς, το σύνολο των αρμοδιοτήτων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των οποίων μεταφέρονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του παρόντος, στην ιδρυόμενη Αρχή, η οποία καθίσταται καθολικός τους διάδοχος: (α) Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΓΕ.Γ.ΚΑΔ.) του Υπουργείου

Δικαιοσύνης και η θέση του Γενικού Γραμματέα που προΐσταται αυτής, (β) Το Σώμα Ελεγκτών - Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης (Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.), που υπάγεται στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς του Υπουργείου Δικαιοσύνης και η θέση του Ειδικού Γραμματέα που προΐσταται αυτού, (γ) Το Γραφείο του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Ε.Δ.Δ.) και η θέση του Γενικού Επιθεωρητή που προΐσταται αυτού, (δ) Το Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (Σ.Ε.Υ.Υ.Π.), που υπάγεται στο Υπουργείο Υγείας, και η θέση του Γενικού Επιθεωρητή που προΐσταται αυτού, (ε) το Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων (Σ.Ε.Δ.Ε.) που υπάγεται στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς του Υπουργείου Δικαιοσύνης και το Εποπτικό Συμβούλιο διοίκησης αυτού, (στ) το Σώμα Επιθεωρητών - Ελεγκτών Μεταφορών (Σ.Ε.Ε.ΜΕ.), που υπάγεται στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών και η θέση του Γενικού Επιθεωρητή που προΐσταται αυτού. 5... 6. Το σύνολο των πάσης φύσεως αρμοδιοτήτων των φορέων και των οργάνων της παραγράφου 4 του παρόντος, όπως προβλέπονται στις οικείες διατάξεις περί συστάσεως αυτών ή σε κάθε άλλη κείμενη διάταξη νόμου ή κανονιστική πράξη, ασκούνται στο εξής από την Αρχή και τα όργανα αυτής, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, εκτός εάν άλλως ορίζεται ειδικώς».

Άρθρο 83: «1. Η Αρχή ασκεί τις αρμοδιότητές της, στο σύνολο των φορέων και υπηρεσιών της Γενικής Κυβέρνησης, περιλαμβανομένων των Ν.Π.Δ.Δ., των Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού, των επιχειρήσεών τους και των εποπτευόμενων από αυτούς Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ., των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου και των δημόσιων επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων, τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, ακόμα και στην περίπτωση που οι επιχειρήσεις αυτές εξαιρούνται ρητά από τους κανόνες περί δημοσίου τομέα, σύμφωνα με τους ιδρυτικούς τους νόμους. Η αρμοδιότητα της Αρχής επεκτείνεται στους ιδιωτικούς φορείς που συνάπτουν οιοδήποτε είδους σύμβαση με φορείς του δημοσίου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται στο άρθρο 51 του ν. 1892/1990 (Α` 101), όπως εκάστοτε ισχύει. Στην αρμοδιότητα της Αρχής εμπίπτουν επίσης, ιδιωτικοί φορείς οι οποίοι συναλλάσσονται με φορείς του δημοσίου τομέα του προηγούμενου εδαφίου καθ' οιοδήποτε τρόπο ακόμα και εξωσυμβατικά, ή χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους καθ' οιοδήποτε ποσοστό. Επίσης, στην αρμοδιότητα της Αρχής εμπίπτουν ιδιωτικοί φορείς οι οποίοι ασκούν οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα που ρυθμίζεται με οποιοδήποτε τρόπο από το κράτος και αφορά στην παροχή

υπηρεσιών ή αγαθών προς τους πολίτες ή τις επιχειρήσεις, ή δραστηριοποιούνται σε τομείς που αφορούν στο δημόσιο συμφέρον. Η κατά τόπον αρμοδιότητα της Αρχής εκτείνεται σε όλη την Επικράτεια 2. Η Αρχή έχει, ιδίως, τις ακόλουθες αρμοδιότητες: (α).....(δ) τη διενέργεια ελέγχων, επανελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών στους φορείς της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, (ε).....(στ).....(ζ) την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του έργου και της δράσης των ιδιαίτερων σωμάτων, υπηρεσιών και φορέων επιθεώρησης και ελέγχου, που δεν εντάσσονται στην Αρχή, συμπεριλαμβανομένων των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου και των Μονάδων Εσωτερικών Υποθέσεων και την υποβολή προτάσεων για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων που κατεγράφησαν κατά τη διαδικασία αξιολόγησης, (η) την παρακολούθηση της πορείας των ελέγχων που διενεργούν οι φορείς και οι υπηρεσίες της προηγούμενης περίπτωσης, την ενημέρωση της Αρχής για τις εκθέσεις και τα πορίσματα αυτών, καθώς και την πορεία υλοποίησης των προτάσεων τους, οποτεδήποτε το ζητήσει, έχοντας τη δυνατότητα να επέμβει για να διασφαλίσει την υλοποίηση αυτών εφαρμόζοντας αναλογικά τις διατάξεις του άρθρου 100 του παρόντος νόμου, (θ).....».

Άρθρο 91: «Αρμοδιότητες Διοικητή της Αρχής 1. Όλες οι αρμοδιότητες της Αρχής που προβλέπονται στον παρόντα νόμο ή σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας ασκούνται από τον Διοικητή της, πλην αυτών που ρητώς ορίζεται ότι, ασκούνται από το Συμβούλιο Διοίκησης. 2.....».

Άρθρο 100: «Ελεγκτική διαδικασία 1... 2. Ο Διοικητής της Αρχής δίνει εντολή για επιθεώρηση, έλεγχο ή έρευνα στους Επιθεωρητές - Ελεγκτές σε εκτέλεση του ετήσιου σχεδίου ελεγκτικής δράσης ή αυτεπάγγελα ή συνεκτιμώντας σχετικά αιτήματα των Υπουργών και των επικεφαλής των φορέων και των υπηρεσιών που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Αρχής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 83 του παρόντος. 3...4. α)...β)...γ)...δ) Για τους ελέγχους και τις έρευνες που έγιναν, συντάσσεται από αυτόν που τις διεξήγαγε έκθεση, αντίγραφο της οποίας κοινοποιείται στους οικείους ελεγχόμενους φορείς. ε) Με απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης της Αρχής, κατόπιν εισήγησης του Διοικητή αυτής, επιβάλλεται στους ελεγχόμενους φορείς ή σε αυτούς που κατά οποιονδήποτε τρόπο παρεμποδίζουν ή δυσχεραίνουν τις έρευνες του παρόντος άρθρου, καθώς και στους φορείς ή σε αυτούς που αρνούνται να υποβληθούν στις εν λόγω έρευνες, να επιδείξουν τα αιτούμενα βιβλία, στοιχεία και λοιπά έγγραφα και να χορηγήσουν αντίγραφα ή αποσπάσματα τους, πρόστιμο κατ'

ελάχιστον δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ και μέχρι εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ στο καθένα από τα πρόσωπα και για κάθε παράβαση.....στ.....5. Η εφαρμογή και η υλοποίηση των συστάσεων - προτάσεων που περιλαμβάνονται στις εκθέσεις επιθεώρησης και ελέγχου είναι υποχρεωτική για τους ελεγχόμενους φορείς. Οι φορείς, αρχές και υπηρεσίες της παραγράφου 1 του άρθρου 83 οφείλουν εντός διμήνου από τη γνωστοποίηση της σχετικής έκθεσης επιθεώρησης-ελέγχου, να ενημερώνουν την Αρχή για τις ενέργειες στις οποίες προέβησαν για την υλοποίηση των προτάσεων της έκθεσης. Σημειώνεται ότι η διαπίστωση ύστερα από διενέργεια επιθεώρησης ή ελέγχου πειθαρχικών παραπτωμάτων, δεσμεύει τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα για την άσκηση της πειθαρχικής δίωξης. 6.....7. Η μη χορήγηση των παραπάνω πληροφοριών ή στοιχείων, η απόκρυψη στοιχείων ή πληροφοριών, καθώς επίσης η χορήγηση εν γνώσει ανακριβών στοιχείων και γενικά η παρακώλυση και παραπλάνηση του έργου των Επιθεωρητών - Ελεγκτών της Αρχής συνιστά αυτοτελές πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο μπορεί να επιβληθεί μια από τις ποινές που προβλέπονται στις περιπτώσεις γ' έως και στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 109 του Υπαλληλικού Κώδικα. 8.....9. Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών τιμωρούνται: α) Όποιος παρεμποδίζει ή δυσχεραίνει με οποιονδήποτε τρόπο την διεξαγωγή ερευνών για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου από τα εντεταλμένα για τον έλεγχο όργανα της Αρχής, ιδίως με την παρεμβολή προσκομμάτων ή απόκρυψη στοιχείων. β) Όποιος αρνείται ή δυσχεραίνει την παροχή πληροφοριών κατά τη διενέργεια των ελέγχων. γ) Όποιος παρέχει, εν γνώσει, ψευδείς πληροφορίες ή αποκρύπτει στοιχεία στο πλαίσιο της ελεγκτικής διαδικασίας. δ) Όποιος αρνείται, αν και έχει κληθεί για το σκοπό αυτό από εντεταλμένο για τον έλεγχο όργανο, να προβεί σε ένορκη ή ανωμοτί κατάθεση ενώπιον του, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, καθώς και όποιος, κατά τη διάρκεια της κατάθεσής του, εν γνώσει καταθέτει ψευδή στοιχεία ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθή.10....11.....12. α) Εάν κατά τον έλεγχο διαπιστωθεί ύπαρξη ελλειμμάτων, αυτά καταλογίζονται με αιτιολογημένη απόφαση των Επιθεωρητών - Ελεγκτών, σε βάρος των υπευθύνων υπόλογων, εφαρμοζόμενων των διατάξεων των άρθρων 96 παράγραφος 2 και 152 παράγραφος 3 του ν. 4270/2014, όπως εκάστοτε ισχύουν. Οι Επιθεωρητές - Ελεγκτές μπορούν να θέτουν με αιτιολογημένη απόφασή τους εκτός διαχείρισεως οποιονδήποτε δημόσιο υπόλογο, εάν ενδεικτικά: α.... β...γ...δ.....13. α) Σε κάθε περίπτωση, ο Διοικητής της Αρχής μπορεί να προκαλέσει τη διενέργεια

ένορκης διοικητικής εξέτασης (Ε.Δ.Ε.), το πόρισμα της οποίας, πλήρως τεκμηριωμένο, του γνωστοποιείται χωρίς καθυστέρηση. Στην περίπτωση αυτή, εάν προκύψουν πειθαρχικές ευθύνες, η άσκηση πειθαρχικής δίωξης αποτελεί δέσμια διοικητική ενέργεια για τα αρμόδια όργανα, η οποία εκδηλώνεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα ημερών από την περιέλευση του πορίσματος. β).....γ)..... δ).....ε) Αν από την Ε.Δ.Ε. που διενεργήθηκε, κατά τα ανωτέρω, διαπιστώνεται η διάπραξη πειθαρχικού αδικήματος από εκείνα που τιμωρούνται, κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 109 του Υπαλληλικού Κώδικα, με την ποινή της οριστικής παύσης, ο Διοικητής της Αρχής ασκεί ο ίδιος την πειθαρχική δίωξη και παραπέμπει την υπόθεση στο αρμόδιο υπηρεσιακό συμβούλιο. Αν διαπιστώνεται διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος αιρετού οργάνου της τοπικής αυτοδιοίκησης, πρώτου και δεύτερου βαθμού, ο φάκελος διαβιβάζεται στο αρμόδιο πειθαρχικό όργανο, το οποίο υποχρεούται να ασκήσει την πειθαρχική δίωξη εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα ημερών από την περιέλευση της έκθεσης. στ).....ζ).....».

Άρθρο 119: «Από τη θέση σε ισχύ του παρόντος καταργούνται οι παρακάτω διατάξεις: 1..... 18. Τα άρθρα 1 έως 9 του ν.3074/2002, «Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης. Αναβάθμιση του Σώματος Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης και του Συντονιστικού Οργάνου Επιθεώρησης κι Ελέγχου και άλλες διατάξεις (Α'296)». (19...30) 31. Οι κατ' εξουσιοδότηση των παραπάνω καταργούμενων διατάξεων εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις που αφορούν στην ίδρυση και οργάνωση των καταργούμενων διά του παρόντος νόμου φορέων, καθώς και κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος νόμου. 32...33. Κάθε άλλη διάταξη ή κανονιστική πράξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος νόμου».

12. Στα άρθρα 10 και 11 του Οργανισμού της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (11699/2020 απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, Β'1991), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 86 παρ.3 του ν.4622/2019, ορίζονται τα εξής: «Μονάδα Επιθεωρήσεων και Ελέγχων 1. Αποστολή της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων (στο εξής Μονάδα) είναι η διασφάλιση της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας και ο εντοπισμός φαινομένων διαφθοράς και κακοδιοίκησης στους φορείς και τις υπηρεσίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Αρχής, όπως αυτό προσδιορίζεται στο άρθρο 83 παρ. 1 του ν. 4622/2019. 2. Στη Μονάδα Επιθεωρήσεων και Ελέγχων προϊστάται ο Επικεφαλής αυτής. 3. Οι

Handwritten signature

στρατηγικοί σκοποί της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων είναι οι εξής: (α) Η διενέργεια αυτεπάγγελτων, τακτικών (προληπτικού-συστημικού χαρακτήρα) και έκτακτων (κατασταλτικού χαρακτήρα) ελέγχων και επιθεωρήσεων για τον εντοπισμό φαινομένων διαφθοράς, κακοδιοίκησης, αδιαφανών διαδικασιών, αναποτελεσματικότητας, χαμηλής παραγωγικότητας και ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς και προκαταρκτικών εξετάσεων. (β) Η αναζήτηση πειθαρχικών ευθυνών, η ενημέρωση των αρμόδιων εισαγγελικών Αρχών για τη διερεύνηση τυχόν ποινικών ευθυνών στο πλαίσιο ευρημάτων από διενεργηθέντες ελέγχους και επιθεωρήσεις, η διατύπωση προτάσεων και λύσεων για τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών και την αποδοτικότερη λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών, καθώς και η παρακολούθηση της υλοποίησής τους από τους αρμόδιους φορείς. (γ) Η εισήγηση στα αρμόδια όργανα πρόσφορων νομοθετικών διατάξεων και κανονιστικών ρυθμίσεων, καθώς και η λήψη μέτρων επί τη βάση των συμπερασμάτων και των ευρημάτων των διενεργηθέντων ελέγχων και επιθεωρήσεων. (δ).....(ε).....».

Άρθρο 11: «Τομέας Διαχείρισης Καταγγελιών και Παρακολούθησης Έργου των Τομέων της Μονάδας 1. Οι επιχειρησιακοί στόχοι του Τομέα Διαχείρισης Καταγγελιών και Παρακολούθησης Έργου των Τομέων της Μονάδας είναι οι εξής: (α)..... (ε) Η παρακολούθηση και η εποπτεία της υλοποίησης των προτάσεων των Εκθέσεων Επιθεωρήσεων – Ελέγχων. (στ)..... 2. Ο Τομέας διαρθρώνεται σε τρεις (3) Υποτομείς ως εξής: (α).....(β)..... (γ) Υποτομέας Εποπτείας Υλοποίησης Προτάσεων: (i) Η εποπτεία της υλοποίησης των προτάσεων και συστάσεων των Εκθέσεων Επιθεωρήσεων - Ελέγχων. (ii) Η επεξεργασία και εξαγωγή στατιστικών στοιχείων για το βαθμό συμμόρφωσης ή μη των υπηρεσιών και φορέων στις προτάσεις και συστάσεις των Εκθέσεων Επιθεωρήσεων – Ελέγχων».

Ερμηνεία Διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν, συνάγονται τα ακόλουθα:

13. Ως προς το πρώτο υποερώτημα: Όπως κρίθηκε στο πλαίσιο ερμηνείας των προαναφερόμενων διατάξεων (άρθρα 5 παρ.5 ν.3074/2002, 4 παρ.5 π.δ. 77/2005,

6 παρ. 10 και 11 ν.2920/2001, 179 ν.4412/2016, 19 ν. 2671/1998, 7 π.δ. 338/2002), οι οποίες πλέον καταργήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 119 του ν.4622/2019, τα ως άνω ελεγκτικά σώματα της Διοίκησης (Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Γραφείο Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, Σώμα Ελεγκτών Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης, Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας, Σώμα Επιθεωρητών - Ελεγκτών Μεταφορών και Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων) ήταν όργανα εσωτερικού ελέγχου της δημόσιας διοίκησης με αρμοδιότητα τη διενέργεια επιθεωρήσεων, εκτάκτων ελέγχων και ερευνών, με σκοπό τη διασφάλιση της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας της διοίκησης, ιδιαίτερα δε την επισήμανση φαινομένων διαφθοράς, κακοδιοίκησης, αδιαφανών διαδικασιών, αναποτελεσματικότητας, χαμηλής παραγωγικότητας και ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Περαιτέρω, η σχετική εντολή για διενέργεια ελέγχου και η επακόλουθη διενέργεια ελέγχου απέληγε στη σύνταξη σχετικής έκθεσης, στην οποία εκτίθεντο διαπιστώσεις και συμπεράσματα, προτάσεις λύσεων και βελτιώσεις, καθώς και η διαπίστωση ενδεχόμενου πειθαρχικού παραπτώματος. Η εν λόγω έκθεση γνωστοποιείτο στους καθ' ύλην αρμόδιους Υπουργούς και στις υπηρεσίες όπου είχε γίνει ο έλεγχος, το δε αρμόδιο Υπουργείο είχε την ευθύνη υλοποίησης των προτάσεων, χωρίς όμως η έκθεση καθ' εαυτή, να δεσμεύει τη Διοίκηση ως προς τα ερευνητικά της ευρήματα ή τις διαπιστώσεις και προτάσεις της, ούτε τα ανωτέρω να συνιστούν άσκηση αποφασιστικής αρμοδιότητας για τη ρύθμιση συγκεκριμένης σχέσης. Συνεπώς οι εκθέσεις - πορίσματα στερούνταν εκτελεστού χαρακτήρα, η δε παράλειψη ελεγχόμενης υπηρεσίας να συμμορφωθεί με τις προτάσεις που περιλαμβάνονται στις εκθέσεις επιθεώρησης - ελέγχου δεν συνιστούσε παράλειψη νόμιμης οφειλόμενης ενέργειας (ΣτΕ 425,426/2014, 4407/2014, 3184/2011, 1653/1996, ΝΣΚ 200/2017, 186/2016, 40/211). Περαιτέρω, κρίθηκε ότι και στην περίπτωση κατά την οποία η Έκθεση Ελέγχου απέληγε σε πρόταση για τη διενέργεια ΕΔΕ ή για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης σε βάρος του ελεγχόμενου προσώπου, οπότε υφίστατο δέσμια ενέργεια των αρμοδίων οργάνων για τη διενέργεια ΕΔΕ ή την άσκηση πειθαρχικής δίωξης, η ανωτέρω Έκθεση δεν συνεπάγετο, καθ' εαυτή, έννομες συνέπειες για το ως άνω πρόσωπο και, συνεπώς, δεν αποτελούσε εκτελεστή διοικητική πράξη προσβλητή με το ένδικο βοήθημα της αίτησης ακύρωσης, καθόσον τόσο η διενέργεια ΕΔΕ όσο και η άσκηση πειθαρχικής

δίωξης που προτείνονταν με αυτήν αποτελούσαν προπαρασκευαστικές ενέργειες της οικείας διοικητικής διαδικασίας, η οποία ενδεχομένως θα οδηγούσε στην έκδοση δυσμενούς για το ελεγχόμενο πρόσωπο διοικητικής πράξης (ΣΤΕ 4407/2014).

14. Ήδη, με τον ν.4622/2019 συστάθηκε η Ανεξάρτητη Αρχή με την επωνυμία Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ), από την έναρξη δε ισχύος του νόμου (07.08.2019) καταργήθηκαν οι ως άνω έξι ελεγκτικοί φορείς (βλ. παρ. 13), το σύνολο δε των αρμοδιοτήτων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων τους μεταφέρθηκαν στην ιδρυόμενη Αρχή, η οποία κατέστη καθολικός τους διάδοχος. Σκοπός της Αρχής είναι η ενίσχυση της διαφάνειας, της ακεραιότητας και της λογοδοσίας στη δράση των κυβερνητικών οργάνων, διοικητικών αρχών και δημόσιων οργανισμών, καθώς και η πρόληψη, αποτροπή και εντοπισμός των φαινομένων και των πράξεων απάτης και διαφθοράς στη δράση των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων. Συγκεκριμένα, η Αρχή ασκεί τις αρμοδιότητές της στο σύνολο των φορέων και υπηρεσιών της Γενικής Κυβέρνησης, περιλαμβανομένων των ν.π.δ.δ., των ο.τ.α. πρώτου και δεύτερου βαθμού, των επιχειρήσεων τους και των εποπτευόμενων από αυτούς ν.π.δ.δ. και ν.π.ι.δ., των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου και των δημόσιων επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων, τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, ακόμα και στην περίπτωση που οι επιχειρήσεις αυτές εξαιρούνται ρητά από τους κανόνες περί δημοσίου τομέα, σύμφωνα με τους ιδρυτικούς τους νόμους, καθώς και στους ιδιωτικούς φορείς που συνάπτουν οιοδήποτε είδους σύμβαση με φορείς του δημοσίου τομέα. Περαιτέρω, τα θέματα της ελεγκτικής διαδικασίας ρυθμίσθηκαν με το άρθρο 100, με τις ρυθμίσεις του οποίου «εισάγεται για πρώτη φορά ένα τολμηρό και ολοκληρωμένο πλαίσιο ειδικών και εκτεταμένων αρμοδιοτήτων, δικαιωμάτων και εργαλείων ελέγχου δημόσιων και ιδιωτικών φορέων με στόχο την αποτελεσματική διερεύνηση φαινομένων απάτης και διαφθοράς» (βλ. αιτιολογική έκθεση). Ειδικότερα, με τις διατάξεις του άρθρου αυτού ρυθμίζονται τα δικαιώματα έρευνας και ελέγχου των επιθεωρητών ελεγκτών που υπηρετούν στην Αρχή, τα θέματα εντολών διενέργειας επιθεωρήσεων, σύστασης κλιμακίων ελέγχου, σύστημα κυρώσεων στις περιπτώσεις που παρεμποδίζεται ο σχετικός έλεγχος, καθώς και οι προϋποθέσεις και η διαδικασία καταλογισμού ελλειμμάτων που διαπιστώνονται κατά τη διενέργεια ελέγχου ή επιθεώρησης, ενώ με την παράγραφο 5 αυτού προβλέπεται η υποχρεωτική εφαρμογή και υλοποίηση από τους ελεγχόμενους φορείς των

συστάσεων – προτάσεων που περιλαμβάνονται στις εκθέσεις ελέγχου και επιθεώρησης, δεδομένου ότι η απουσία ενός αποτελεσματικού μηχανισμού παρακολούθησης της υλοποίησης των προτάσεων αυτών πολλές φορές ακυρώνει στην πράξη την προστιθέμενη αξία των διενεργούμενων ελέγχων (βλ. αιτιολογική έκθεση του νόμου).

15. Κατά την ομόφωνη γνώμη των μελών του Τμήματος, από τον συνδυασμό των προαναφερόμενων διατάξεων συνάγεται ότι η σύνταξη έκθεσης επιθεώρησης από τους επιθεωρητές- ελεγκτές, η οποία περιλαμβάνει διαπιστώσεις και συστάσεις- προτάσεις σχετικά με τα ελεγχθέντα φαινόμενα διαφθοράς και κακοδιοίκησης, με σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, εξακολουθεί, και υπό το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο, να μην συνιστά άσκηση αποφασιστικής αρμοδιότητας, συνισταμένης στη ρύθμιση συγκεκριμένης σχέσης με εκτελεστή διοικητική πράξη. Η πρόβλεψη από τον νομοθέτη της υποχρεωτικής εφαρμογής των εν λόγω εκθέσεων από τους ελεγχόμενους φορείς έχει την έννοια της έντονης υπόδειξης προς αυτούς ότι θα πρέπει να εφαρμόσουν τις αναφερόμενες στην οικεία έκθεση προτάσεις- συστάσεις, η υλοποίηση των οποίων θα παρακολουθείται πλέον αποτελεσματικά από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα (σύσταση Υποτομέα Εποπτείας Υλοποίησης Προτάσεων). Εξάλλου, οι ρυθμίσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 100 του νόμου ουσιαστικά επαναλαμβάνουν ως προς το θέμα των εκθέσεων ελέγχων τις προηγούμενες για το θέμα αυτό ρυθμίσεις που ίσχυαν για τα προηγούμενα ελεγκτικά σώματα, για τις οποίες πάγια και το Συμβούλιο Επικρατείας και το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, όπως προεκτέθηκε, έκριναν ότι οι εν λόγω εκθέσεις δεν αποτελούν εκτελεστές διοικητικές πράξεις για το λόγο ότι η σύνταξή τους δεν συνιστά άσκηση αποφασιστικής αρμοδιότητας. Και ναι μεν στο προηγούμενο ρυθμιστικό πλαίσιο δεν γινόταν ρητή αναφορά ότι η εφαρμογή και η υλοποίηση των συστάσεων-προτάσεων που περιλαμβάνονται στις εκθέσεις ελέγχου είναι υποχρεωτική, πλην, όμως, ρητά οριζόταν ότι οι ελεγχόμενοι φορείς υποχρεούνται το αργότερο εντός διμήνου από τη λήψη της έκθεσης να αναφέρουν στο ελεγκτικό όργανο τις ενέργειες στις οποίες προέβησαν προς συμμόρφωση με την έκθεση ελέγχου, όπως, επίσης, και ότι το αρμόδιο ή εποπτεύον Υπουργείο έχει την ευθύνη υλοποίησης των προτάσεων που περιέχονται στην έκθεση ελέγχου. Άλλωστε, αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή θα ερχόταν σε αντίθεση με τις συνταγματικές διατάξεις περί συγκρότησης και

αποστολής της κυβέρνησης (άρθρα 81 επ.) και περί οργάνωσης της διοίκησης (άρθρο 101), καθώς και με την αρχή της νομιμότητας της διοικητικής δράσης της Διοίκησης, που επιβάλλει τη δέσμευση της Διοίκησης από τους κανόνες δικαίου που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία της, καθόσον θα παραβίαζε την αποφασιστική αρμοδιότητα των ελεγχόμενων φορέων στο πεδίο της δράσης τους. Εξάλλου, η ως άνω ερμηνευτική προσέγγιση ενισχύεται και από τις κατ' ιδίαν ρυθμίσεις του ως άνω άρθρου (100), όπου παρατηρείται αφενός μεν ότι υπάρχει πρόβλεψη επιβολής κυρώσεων μόνο για τις περιπτώσεις που είτε παρεμποδίζεται ο έλεγχος είτε δεν χορηγούνται τα αιτούμενα στοιχεία και όχι στις περιπτώσεις μη υλοποίησης των προτάσεων-συστάσεων που διατυπώνονται στην έκθεση ελέγχου, αφετέρου, δε, όπου ο νομοθέτης ήθελε αποφασιστική αρμοδιότητα των πράξεων της Αρχής το πρόβλεψε ρητά (έκδοση απόφασης καταλογισμού, στην περίπτωση διαπίστωσης ελλειμμάτων στο πλαίσιο των ελέγχων, σε βάρος των υπευθύνων υπόλογων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 96 παρ.2 και 152 παρ. 3 του ν. 4270/2014). Τέλος, και στην περίπτωση του τελευταίου εδαφίου της ως άνω παραγράφου (5), κατά την οποία όταν η Έκθεση Ελέγχου απολήγει σε πρόταση για τη διενέργεια ΕΔΕ ή για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης σε βάρος του ελεγχόμενου προσώπου, υφίσταται δέσμια ενέργεια των αρμοδίων οργάνων για τη διενέργεια ΕΔΕ ή την άσκηση πειθαρχικής δίωξης, η ανωτέρω Έκθεση δεν συνεπάγεται, καθ' εαυτή, έννομες συνέπειες για το ως άνω πρόσωπο και συνεπώς δεν αποτελεί εκτελεστή διοικητική πράξη, καθόσον τόσο η διενέργεια ΕΔΕ όσο και η άσκηση πειθαρχικής δίωξης που προτείνονται με αυτήν αποτελούν προπαρασκευαστικές ενέργειες της οικείας διοικητικής διαδικασίας, η οποία ενδεχομένως θα οδηγήσει στην έκδοση δυσμενούς για το ελεγχόμενο πρόσωπο διοικητικής πράξης (βλ. ΣΤΕ 4407/2014, κατά την ερμηνεία ταυτόσημης προϊσχύσασας ρύθμισης).

16. Ως προς το δεύτερο υποερώτημα: Κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας του Τμήματος που απαρτίσθηκε από τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους Κωνσταντίνο Γεωργάκη, Προεδρεύοντα του Τμήματος, Αφροδίτη Κουτούκη, Δήμητρα Κεφάλα, Δημήτριο Μακαρονίδη, Αγγελική Καστανά, Ιωάννη Χατζηνέκουρα και Ιωάννα Λεμπέση (ψηφοί 7), από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 83 παρ. 2 περ. δ' του ν.4622/2019, όπου ορίζεται ότι μεταξύ των αρμοδιοτήτων της Αρχής είναι και ο επανέλεγχος των υποθέσεων στους φορείς της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου και 91 παρ. 1 του ίδιου νόμου όπου ορίζεται ότι όλες οι

αρμοδιότητες της Αρχής, πλην αυτών που ρητώς προβλέπεται ότι ασκούνται από το Συμβούλιο Διοίκησης, ασκούνται από τον Διοικητή της, συνάγεται ότι η πρόβλεψη στο νόμο περί δυνατότητας επανελέγχου, καίτοι δεν συνοδεύεται από ρυθμίσεις που εξειδικεύουν τον τρόπο άσκησης της αρμοδιότητας αυτής (ενδεικτικώς, πώς προκαλείται, προθεσμία, πιθανός αριθμός επανελέγχων κ.λπ), δεν έπεται ότι αυτή καθίσταται ανενεργός, αλλά ασκείται, όπως και οι λοιπές αρμοδιότητες, οι οποίες ενδεικτικώς και ισοβαρώς αναφέρονται στην παράγραφο 2δ του άρθρου 83, κατόπιν εντολής του Διοικητή της Αρχής, ανεξαρτήτως προς την ύπαρξη ή μη αιτημάτων των ελεγχόμενων φορέων, εμπλεκόμενων υπαλλήλων ή πολιτών για επανεξέταση των υποθέσεων, εφόσον εκ των στοιχείων του οικείου φακέλου και κατά την κρίση του Διοικητή συντρέχει περίπτωση επανεξέτασης. Επιπροσθέτως, και δεδομένης της κατ' άρθρο 2 παρ. 1 περ. θ' του ν.3086/2002 (Α' 324) αρμοδιότητας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους να εισηγείται «προς τους αρμόδιους υπουργούς για λήψη νομοθετικών μέτρων αναγκαίων για την προάσπιση του δημόσιου συμφέροντος», ενόψει του ότι η πρόβλεψη στο νόμο περί δυνατότητας επανελέγχου δεν συνοδεύεται από ρυθμίσεις που εξειδικεύουν τον τρόπο άσκησης της αρμοδιότητας αυτής και της ανάγκης θεραπείας των σκοπών των συναφών ρυθμίσεων, καθώς και της αρχής της οικονομίας στη δράση της Διοίκησης, της ανάγκης της μη διαιώνισης, καταστρατήγησης ή και ευτελισμού των σχετικών διαδικασιών, της παραγραφής πιθανόν πειθαρχικών παραπτώματων ή χρηματικών αξιώσεων και, εν τέλει, προς διαφύλαξη του κύρους της Αρχής και του έργου της, ενδείκνυται η εξέταση και θέσπιση του κατάλληλου νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου.

17. Μειοψήφησε ο Νομικός Σύμβουλος του Κράτους Αντώνιος Τατσόπουλος, ο οποίος διατύπωσε την ακόλουθη γνώμη: Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 83 παρ.2, 91 παρ.1 και 100 παρ.2 του ν. 4622/2019 συνάγεται ότι ο Διοικητής της Αρχής δύναται να εκδώσει εντολή επανελέγχου μόνο κατόπιν σχετικών αιτημάτων των Υπουργών και των επικεφαλής των φορέων και των υπηρεσιών που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Αρχής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 83 του ν.4622/2019. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να εξεταστεί η ανάγκη θέσπισης σχετικού κανονιστικού πλαισίου, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 86 του ν.4622/2019. Αντιθέτως, ο Διοικητής της Αρχής δεν εκδίδει εντολή επανελέγχου εξ αιτίας αιτημάτων εμπλεκόμενων υπαλλήλων ή

πολιτών. Και τούτο διότι τα τελευταία, κατ' ορθό νομικό χαρακτηρισμό, συνιστούν διοικητικές προσφυγές, κατά την έννοια του άρθρου 24 του Ν. 2690/1999 και κατά τα παγίως γινόμενα δεκτά (αντί πολλών ΣτΕ πρβλ. 573/2018, σκέψη 6, 384/2018, σκέψη 6) δεν νοείται άσκηση διοικητικής προσφυγής κατά πράξεως στερούμενης εκτελεστότητας. Κατά συνέπεια, οι προσφυγές αυτές δεν μπορούν να εξεταστούν από την Αρχή και, σε περίπτωση υποβολής τους, η τελευταία οφείλει να τις θέσει υπόψη του αρμοδίου φορέα, ο οποίος στο πλαίσιο άσκησης της σχετικής αποφασιστικής αρμοδιότητας, θα τις αξιολογήσει, ελεύθερα, προς σχηματισμό κρίσης επί του πρακτέου.

Απάντηση

19. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε΄) γνωμοδοτεί, ως εξής:

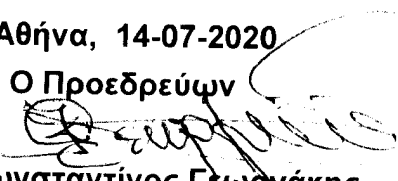
α) Επί του πρώτου υποερωτήματος: Ομοφώνως, ότι η διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 100 του ν.4622/2019, βάσει της οποίας η εφαρμογή και η υλοποίηση των συστάσεων - προτάσεων που περιλαμβάνονται στις εκθέσεις επιθεώρησης και ελέγχου της ΕΑΔ είναι υποχρεωτική για τους ελεγχόμενους φορείς στους οποίους απευθύνεται, δεν προσδίδει στις οικείες εκθέσεις χαρακτήρα εκτελεστής διοικητικής πράξης.

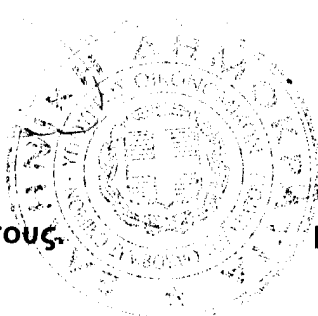
β) Επί του δεύτερου υποερωτήματος: Κατά πλειοψηφία, ότι ο Διοικητής της Αρχής δύναται να δίνει εντολή επανελέγχου υποθέσεων, βάσει των διατάξεων των άρθρων 83 παρ.2 περ. δ΄ και 91 παρ.1 του ν. 4622/2019, ανεξαρτήτως αιτημάτων ελεγχόμενων φορέων ή εμπλεκόμενων υπαλλήλων ή πολιτών για επανεξέταση ή επανέλεγχο υποθέσεων.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

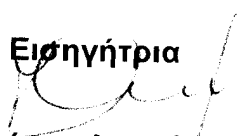
Αθήνα, 14-07-2020

Ο Προεδρεύων

Κωνσταντίνος Γεωργιάκης
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Η Εισηγήτρια

Ιωάννα Λεμπέση
Νομική Σύμβουλος
του Κράτους